

Fem grunde til at ønske adgang til dobbelt medlemskab af folkekirken.

Oplæg ved Selskab for Kirkerets møde den 1. november 2024.

Af Hans Raun Iversen

I. Præciseringer af, hvad jeg/vi taler om

1. Folkekirken udvikles med små skridt og nedefra. Lovgivning legaliserer efterfølgende, hvad der allerede er sat i værk. Også i denne sag må vi begynde med et meget simpelt juridisk skridt, som alle kan overskue: *Alle, der er døbt i den treenige Guds navn, skal kunne blive medlemmer af folkekirken, også når de er medlemmer af et andet trossamfund.* En repræsentativ undersøgelse peger på, at over 50.000 danskere "tilhører" et andet kristent trossamfund ved siden af folkekirken.¹ *Der er kun én slags medlemmer i folkekirken.*² Juridisk set handler det altså kun om at fjerne (enevældens!) § 2, stk. 2 i medlemskabsloven: *"Medlemskabet ophører, såfremt et medlem slutter sig til et andet trossamfund eller på anden måde, f.eks. ved at lade sig gendøbe, stiller sig uden for folkekirken".* Om sidste del af sætningen skal blive stående, kan diskuteres. Jeg finder det ikke nødvendigt. Der er værre kætterier mellem folkekirkens medlemmer end gendåb. Folkekirken har beskyttelse nok i Steen Ribers-klausulen i Lov om Valg til Menighedsråd.³
2. Døbte indvandrere i folkekirken skal selvsagt optages enkeltvis i folkekirken. Man kan også forestille sig, at en hel gruppe ad åre, måske endda alle medlemmer i en migrantmenighed, vil melde sig ind i folkekirken – og måske/måske ikke samtidigt nedlægge deres migrantkirke. Når en sådan gruppe er mange nok, kan de inden for folkekirken fungere som en funktions- eller profilmienighed, der – så længe det er relevant for dem - afholder særlige arrangementer etc. med støtte fra menighedsrådet, ligesom andre grupper gør det i sognet. Ved brug af adgangen til sognebåndsløsning kan migranter evt. samle sig i bestemte sognemenigheder, ligesom de p.t. gør det, når de låner bestemte sognekirker til deres arrangementer. Hvis der er behov for det, kan der etableres en særlig uddannelse og (deltids) ansættelsesmulighed inden for folkekirken for nogle af de nu fungerende migrantpræster.
3. I dag er det over 50.000 danskere, der siger, at de både "tilhører" folkekirken og en ikke-kristen trosretning.⁴ Næste skridt i udviklingen kunne evt. blive adgang til optagelse af udøbte som katekumenats-medlemmer af folkekirken.⁵

II. Fem argumenter for indførelse af adgang til dobbelt medlemskab

1. Den 21. december 2016 fremsendte MKR en rapport om et udvalgsarbejde om adgang til dobbelt medlemskab til bispemødet, som anmodede KM om at fremme sagen. Et udvalgsarbejde under KM blev først træneret og siden helt nedlagt kort tid før afslutningen i december 2020. *Staten, som skal understøtte, og ikke styre folkekirken, skylder derfor at gøre*

¹ Jais Poulsen m.fl. *Religiøsitet og forholdet til folkekirken*, FUV 2020, 87.

² Der er ingen som helst grund til at fratage frimenighedsmedlemmer med medlemskab af folkekirken deres fradragsret, som Lisbet Christoffersen foreslår i *Kirke.dk*. 31.1.2024. Jeg er medlem af flere foreninger, herunder religiøse, med fradragsret ved siden af mit folkekirkemedlemskab.

³ § 3 a. Et valgt medlem af menighedsrådet, der har bragt sig i afgjort modsætning til folkekirken ved aktivt, vedholdende og offentligt at udbrede synspunkter, der er i åbenlys modstrid med folkekirkens lære, mister sin valgbarhed.

⁴ Jais Poulsen m.fl. *Religiøsitet og forholdet til folkekirken*, FUV 2020, 88.

⁵ Herom kan der henvises til Theodor Jørgensens indlæg i *Dåb og medlemskab i folkekirken* fra 2000.

sit arbejde, så der kan gives adgang til dobbelt medlemskab af folkekirken og kristne menigheder uden for folkekirken. Det er godt, at vi omsider igen har en kirkeminister, der – ligesom Haarder – har vilje til at agere ”effektiv synnode” for folkekirken – efter gennemført debat og udredning.

2. *Folkekirken søger at åbne adgang til den kristne tro for alle i landet. Den fungerer generelt efter devisen ”stærkt centrum, åben dør”. Folkekirken har kun åbne aktiviteter for alle samt åben adgang til dåb og nadver, liberal anerkendelse af andres dåb og embede samt vidtgående hensyntagen til ønsker fra ikke-medlemmer, fx om lån af kirkebygningerne. Derfor kan der ikke opstilles teologiske grunde til, at fx indvandrere, der er døbt i den treenige Guds navn og som er medlemmer af fx en migrantkirke, ikke samtidigt kan være medlemmer af folkekirken, hvis teologiske, praktiske og/eller identitetsmæssige forhold får dem til at ønske det.*
3. *Kristne indvandrere er desværre alt for ofte blevet mødt af en fysisk lukket dør og/eller af en pindsvineagtig gudstjeneste, hvis de har opsøgt den lokale folkekirke, fx i nærheden af deres asylcenter.⁶ Derfor har folkekirken for sin egen kristne identitets skyld – og af hensyn til disse medkristnes liv i vores land – et stort behov for at få sagt og højt og tydeligt, at kristne indvandrere er mindst lige så velkomne til at bruge folkekirken som indfødte danskere. Der er tale om en klar parallel til sagen om adgang for homoseksuelle til kirkeligt bryllup, hvor folkekirken – helt uanset den aktuelle talmæssige størrelse af ønsket herom – har behov for vise bod og bedring ved at sende et klart, anderledes signal.*
4. *Folkekirken har alt at vinde – fornyende inspiration, nye aktive medarbejdere etc. ved at invitere kristne indvandrere helhjertet indenfor: ”[Folkekirken skal] blive ved med at være åben og nysgerrig. Del ud af de ressourcer, folkekirken har. Og sig velkommen til alt det, I kommer med udefra. Det vil ændre vort syn på, hvad kristendommen er, både herhjemme og ude i verden”.⁷ En vigtig lærersætning fra missionsteologien, som det er vigtigt at holde sig for øje i denne sag, lyder således: ”Vi frygter, hvad ”de andre” dog kan komme i tanker om at gøre med vores kristendom. Men problemet er i stedet, at vi ikke tør dele kristendommen med de andre”.*
5. *Det er i sig selv vigtigt at få det kirkeligt reaktionære Socialdemokrati, som lukkede processen frem mod dobbelt medlemskab i 2020, med til at gøre noget positivt for folkekirken: ”Vi skal turde at tænke anderledes, og vi skal turde at åbne dørene for dem, der står på den anden side. Jeg tror på, at de kan bringe nyt liv til folkekirken, inspirere og måske endda udfordre os. Vi kan mødes om det, vi har til fælles, nemlig håb, næstekærlighed og tro på noget, der er større end os. Det betyder ikke, at vi skal lave om på folkekirken og de værdier, den rummer. Jeg mener, at det er et skridt på vejen til at gøre folkekirken til en levende del af samfundet. Vi skal vise alt det, som folkekirken også er, foruden en religiøs gruppe med den samme tro: Folkekirken er et fællesskab, hvor man skal være så velkommen. Folkekirken samler mennesker og bidrager til foreningslivet med oplæg, koncerter og aktiviteter for børn og voksne”.⁸ Det skal tages på ordet.*

⁶ Det har bl a. Tværkulturelt Center dokumenteret i interviews i 21 udgivelser siden 1996. I *Fælleskab på tværs. Migrantmenigheder og folkekirken* fra 2024 siger ambassadepræst Sigfús Kristjánsson: ”Jeg håber også, at vi med tiden kan rykke tættere på folkekirken, så islændinge både kan være medlemmer af folkekirken og den islandske folkekirke” (s. 25).

⁷ Cand. teol., sekretær ved Tværkulturelt Center 2009-24, Anne Juul Kjestrup i interview med Abel Zemhret Kidane i *Nyt på Tværs* nr. 3, september 2024, s. 5.

⁸ Kim Aas, kirkeordfører for S i folketinget i *Kirke.dk* 16. september 2024.